

Ринок мобільних платежів

EU4Business

FORBIZ

Creating better
business environment

BRDO

Better Regulation
Delivery Office

Світові тенденції ринку мобільних платежів

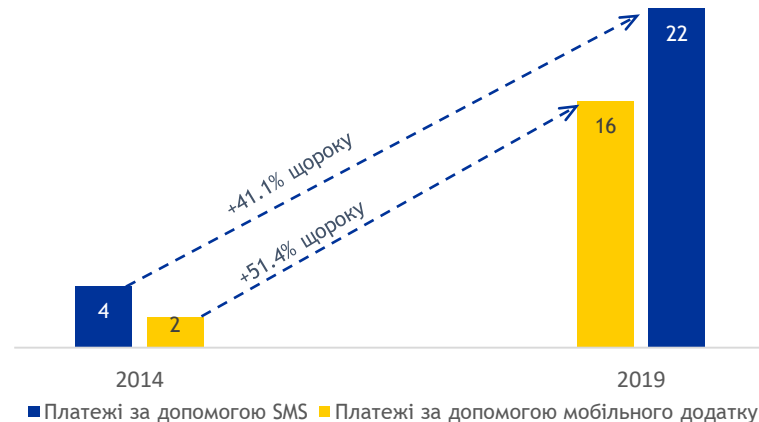

Глобальна актуальність мобільних платежів*:

- Мобільні платежі використовуються у 93 країнах світу
- У 2015 кількість зареєстрованих користувачів зросла на 31% до 411 млн.
- Щодня виконуються щонайменше 33 мільйони операцій з мобільними платежами
- Щонайменше у 19 країнах світу кількість користувачів мобільними грошима більша, ніж кількість банківських рахунків
- У 37 країнах кількість точок доступу до мобільних платежів перевищує кількість банківських відділень у 10 раз

*Джерело: 2015 State of the Industry Report on Mobile Money, GSMA

Річний обсяг мобільних платежів у світі, млрд. долл. США

Джерело: The Mobile Payments Report 2016, PAYVISION

Потенціал мобільних платежів в Україні

На сьогодні кількість абонентів стільникового зв'язку складає 53.7^a млн. абонентів. За даними опитування близько 20%^b абонентів готові користуватися послугами мобільних платежів у випадку їх появи. Для прогнозу обсягу ринку через 2 роки передбачається, що 15% абонентів користуються мобільними платежами. У такому випадку кількість користувачів послуги складе 8.1 млн. осіб. Середній місячний обсяг вхідних надходжень для використання мобільних платежів у світі становить 69.09^c долл. Враховуючи низький рівень доходів в Україні для прогнозу була використана сума 6.91 долл., тобто 10% від світового значення. За таких умов місячний обсяг ринку становитиме 55.6 млн. долл., а річний 667.7 млн. долл.

Кількість абонентів	53.7 млн.
Відсоток користувачів мобільними платежами	15%
Кількість користувачів мобільними платежами	8.1 млн.
Середньомісячний обсяг надходжень	6.91 долл.
Середньомісячний обсяг ринку	55.6 млн. долл.
Річний обсяг ринку	667.7 млн. долл.

Джерела:

^a НКРЗІ

^b опитування GFK, надане операторам

^c 2015 State of the Industry Report on Mobile Money, GSMA

Варто взяти до уваги, що кількість населених пунктів в Україні становить 29 730, тоді як кількість банківських відділень 10 718. Оператори ж мобільного зв'язку забезпечують покриття практично усієї території держави, і можуть за допомогою мобільних телефонів надавати спектр послуг, максимально наближений до банківських, що суттєво збільшує доступність фінансових послуг в віддаленій місцевості і зменшує нерівність можливостей між жителями міст та сіл.

Реалізація мобільних платежів в Україні також сприятиме детінізації економіки, оскільки зросте кількість безготівкових операцій і зменшиться обсяг готівки. Базуючись на даних операторів, прогнозовані середньодобові залишки на мобільних рахунках можуть зрости до 3 млрд. грн., що становить більше 5% залишків усієї банківської системи.

На сьогодні ринок мобільних платежів в Україні практично відсутній. Подібна ситуація склалася через регуляторні перепони, що зумовлені трьома актами:

- 1** Постанова КМУ №1740 від 03.11.1998 року «Про затвердження Порядку сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій».

Постанова передбачає перерахування збору до пенсійного фонду оператором стільникового зв'язку не пізніше наступного робочого дня з дати надходження коштів від абонента. У разі відмови споживачем від послуг мобільного зв'язку оператор зобов'язаний повернути абоненту всю суму коштів, включаючи всі податки та неподаткові обов'язкові платежі, в тому числі вже перераховані до пенсійного фонду кошти, що становлять 7.5% від суми повернення.

На сьогодні не існує механізму відшкодування операторам втрат, що виникають від повернення абоненту повної суми коштів, включно із часткою, сплаченою до пенсійного фонду.
- 2** Рішення НКРЗІ №393 від 11.08.2011 «Про затвердження Порядку реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі».
- 3** Постанова КМУ №295 від 11.04.2012 року «Про затвердження Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг».

Порядком реєстрації та Правилами надання послуг передбачається повернення невикористаної частки коштів з особового рахунку абонента за умови реєстрації абонента у оператора. При цьому процес реєстрації надмірно ускладнений і вимагає особистої присутності абонента в офісі оператора та пред'явлення паспорту, що є недоцільним у разі використання фінансових послуг у відповідності до вимог законодавства про платіжні системи та переказ коштів.